

Bank rendszer és fenntarthatóság

Cselószki Tamás

Bors Alapítvány

Ökobank konferencia, 2010 január 22.

A bankok jelentősége

- Fejlesztéseink, fogyasztásunk – erőforrás használat, környezetterhelés, területhasználat;
- Tőkebefektetés, fogyasztási hitel – fejlesztések, fogyasztás;
- Bankok – tőke kihelyezés, pénz teremtés;
- Hitelpolitika – látszólag semleges;

A bankrendszer óriási 'energiákat' mozgat, ám tartalmilag nem vállal felelősséget.

A bankok és a rendszer

- A bankok felelősségének határai;
- Egy rendszer részei, az elemek egymást erősítik;
- Mi volt előbb?
 - motorizáció vagy közlekedési igény?
 - tömeges igény, vagy ipari termelés?
 - technológiai fejlesztés, vagy fogyasztói igények?
 - növekedési igény, vagy pénz teremtés?

A bankok és a rendszer 2.

- A bankok a rendszer kiszolgálói és irányítói egyben;
- A hitel nyújtás hatalmas lehetőséget ad a fejlesztési irányok meghatározására;
- A rendszeren belül nem várhatunk a rendszer logikájától eltérő döntéseket;

A bankok és a rendszer 3.

- Hitelválság – túlpörgetett fogyasztás – mindenki közös érdeke;
- ‘Bázisév’ szemlélet a gazdaságban;
- Fogyasztói hitelek – a türelmetlen társadalom;
- Megvesszük azt, amire nincs pénzünk;
- Kiskorú felnőttek;
- Ehhez hitelpolitikával, reklámokkal asszisztálunk;
- Kötéltánc - cinikus banki vezetők;

A hitelválságról

- Nagyrészt fogyasztói hitelek;
- Bankok: felelőtlen, mohó és rövidlátó döntések sorozata (kockázat – haszon - prémium);
- Hatalmas bankvezetői jövedelmek – társadalmi hasznosság?;
- Válság idején közpénzen konszolidált bankok;
- Közpénzen helyrehozott rossz vezetői döntések;
- Politikus – bankár bábszínház.

Egyéb megfontolások

- A hitelezés szigorítása elnyújthatja a recessziót („nincs idő a fejfájásra”);
- Az újbóli hitelezés újra elindíthatja a gazdasági növekedést (kinek a növekedése?);
- Gazdasági növekedés és szegénység enyhítése – jövedelem elosztás, lehetőség a megélhetésre;
- Gazdasági növekedés és megelégedettség, boldogság.

Kevés érv szól amellett, hogy a rendszert kapkodva visszaállítsuk a régi, bizonyítottan veszélyes kerékvágásba.

A fenntarthatóságról

- A társadalom és gazdaság minden eleme összefügg;
- Településszerkezet – megélhetés módja – közösségi kapcsolatok minősége – oktatás – szociális gondoskodás – családok szerkezete – fogyasztás összetétele – fejlesztések iránya – finanszírozás.
- Kulcs elem?
- Könnyen és nehezen változtatható elemek (településszerkezet, közösségi kapcsolatok);
- A finanszírozás eldönthető, közép távon a rendszer alkalmazkodhat hozzá.

Etikus bank

Etikus bank - kritériumok

- Erőforrások kímélése (megújulók - energia mérleg, CO₂ mérleg, ökológiai hatás);
- Ökológiai rendszerek, élőhelyek megőrzése (közlekedés - hidrogén);
- Közösségek erősítése;
- Önellátás, öngondoskodás segítése;
- Átláthatóság;
- Alacsony kamat;
- Tanulás, nyitottság (elvek, álláspontok rendszeres felülvizsgálata).

Etikus bank és szemléletformálás

- A jó etikus bank mérce, hivatkozási alap;
- Folyamatosan figyel, értékkel és tanul;
- A társadalmi hasznosság fokmérője.

Befektetési területek

- Energia takarékoság és hatékonyság (fogyasztás növekedés?);
- Ökológikus mezőgazdaság (géntechnika);
- Közösségi kezdeményezések (közösségi foglalkoztatás, kölcsönös szívességek rendszere, CSA);
- Helyi pénz projektek;
- Szegénység enyhítése közösségi együttműködések által;
- Társadalmilag hasznos tevékenységek segítése – civilek;

Projektek, melyek egyszerre több területet is lefednek

Mit kérünk?

A bank

- ne nyújtson finanszírozást a gazdasági szereplők többségének;
- ne a profit legyen számára elsődleges, etikai alapon mondjon le jövedelmének jelentős részéről;
- tegye átláthatóvá működését;
- legyen elővigyázatosabb az aktuális környezetpolitikai szabályozásnál is;
- legyen etikusabb, mint a társadalomban érvényes etikai normák.

A bank ne legyen bank

Banki építőkövekből

- Pénzügyi szabályozás;
- Hitelpolitika;
- Profitérdek;
- Társadalmi igény (fogyasztás, beruházás);
- Fejlesztési és növekedési mantrák;

Az építőkövekből a hagyományos bank jön ki.

A korlát

A fogyasztói / betétesei tudatosság

A lehetőség

- Az etikus bank bája, hogy képes a rendszeren belül működni, rendszeren kívüli logikával – ha van ügyfél;
- Vedd ki a pénzed;
- Vegyél részt egy etikus bank megalapításában, vagy csatlakozz egy működőhöz.

Köszönöm